

Afasiaren ebaluazioa eta esku-hartzea ingurune eleanitzunetan:

CAT testaren euskal egokitzapenaren aurkezpena

Amaia Munarriz-Ibarrola (UPV/EHU, Elebilab)

Marie Pourquié (IKER, Elebilab)

Afasia ingurune eleaniztunetan

Afasia ingurune eleaniztunetan

- Sintomak (berdinak) hizkuntza guzietan?

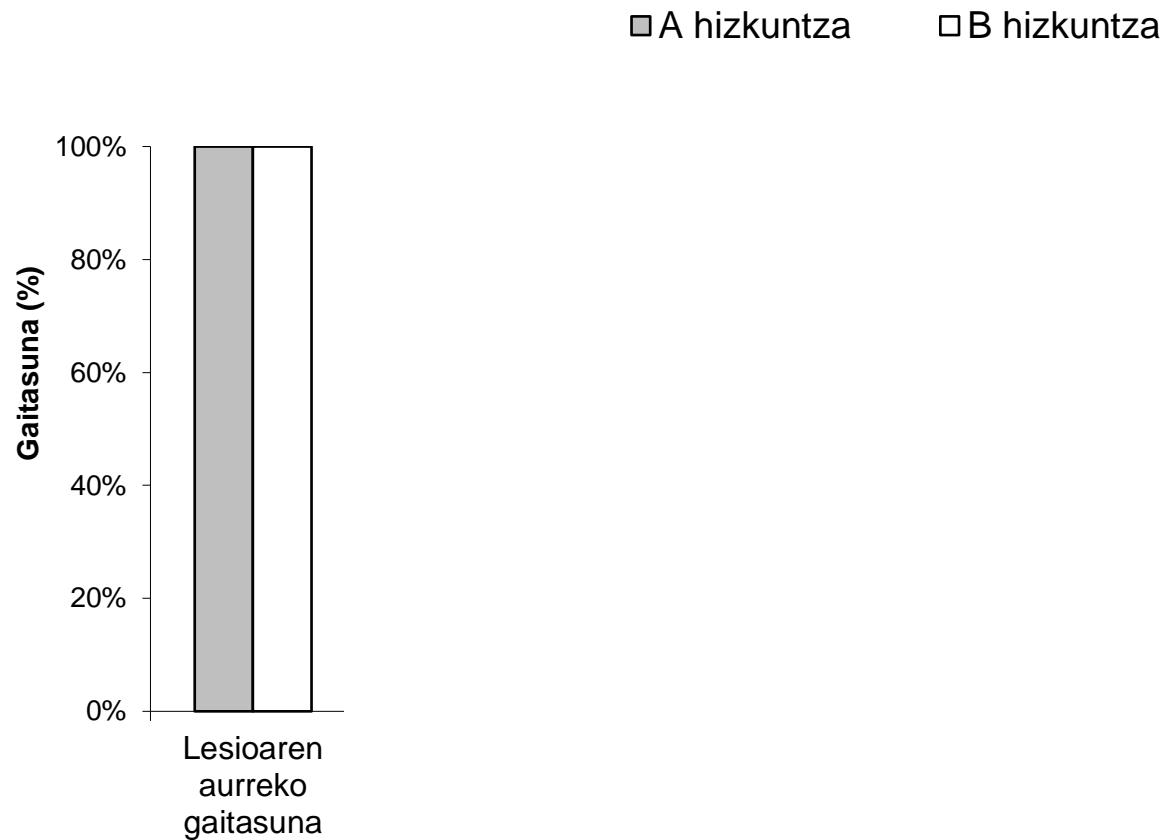

Afasia ingurune eleaniztunetan

- Sintomak (berdinak) hizkuntza guzietan?
- Eta berreskuratzea?

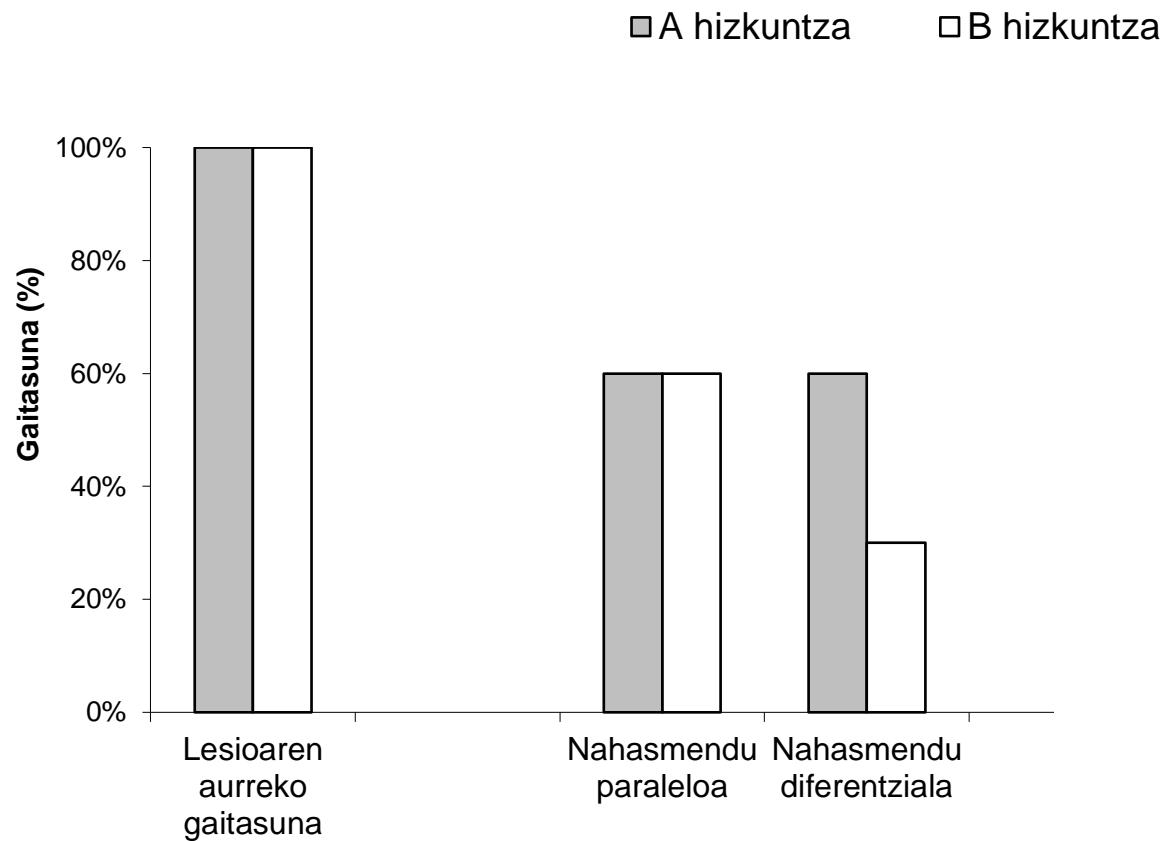

Nahasmendu eta berreskuratze-eredu nagusiak

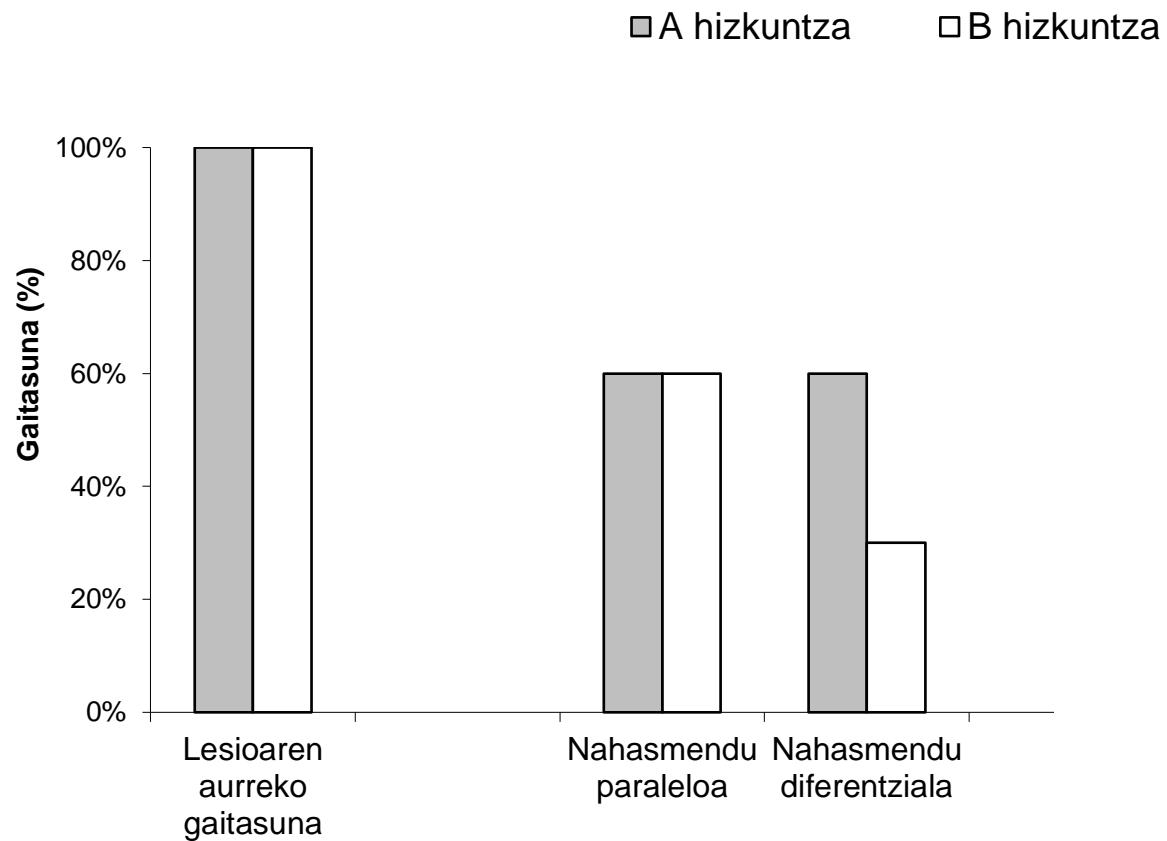
(Paradis, 2004; Verreyt et al. 2013)

Nahasmendu eta berreskuratze-eredu nagusiak

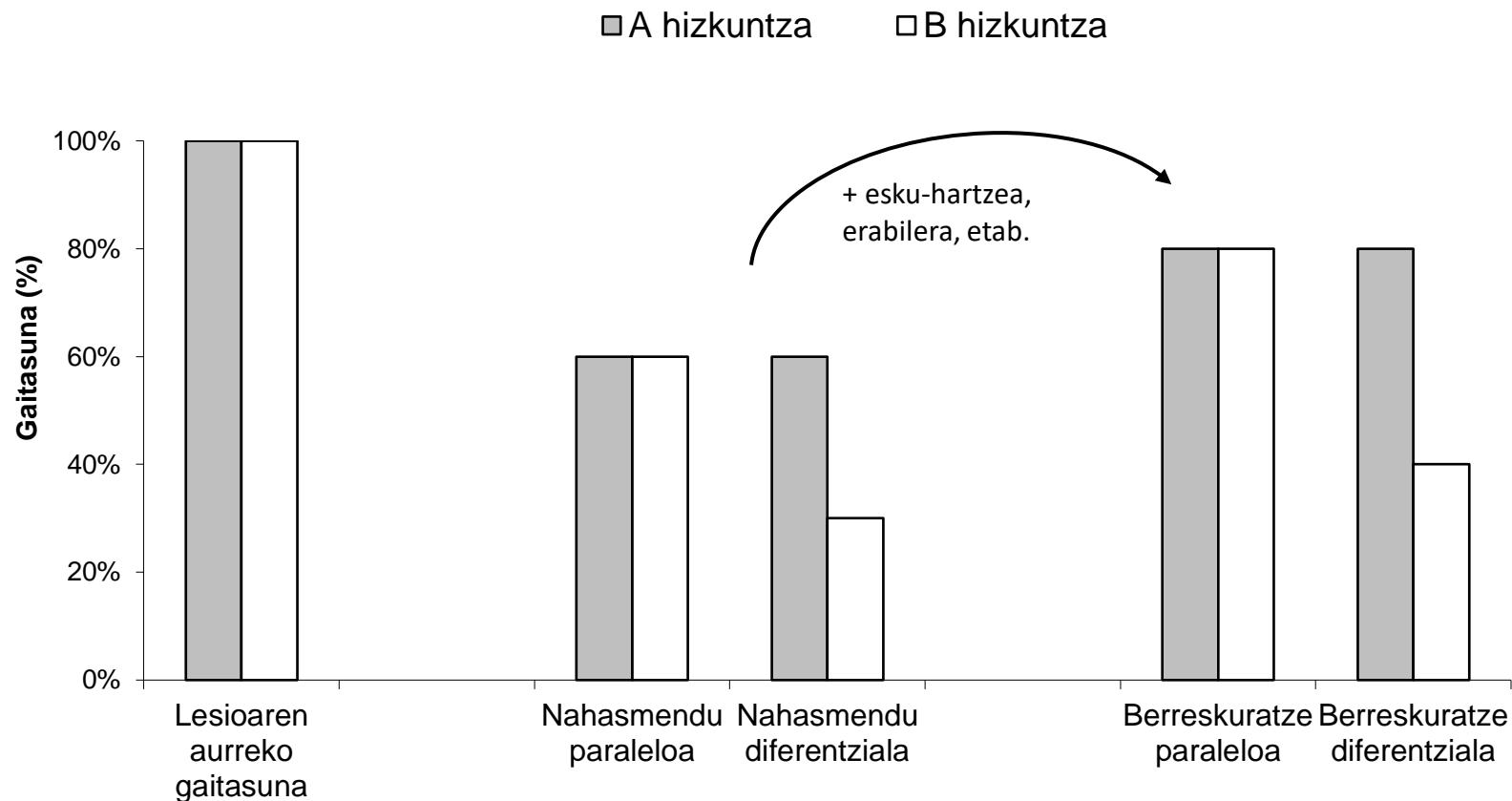
(Paradis, 2004; Verreyt et al. 2013)

Nahasmendu eta berreskuratze-eredu nagusiak

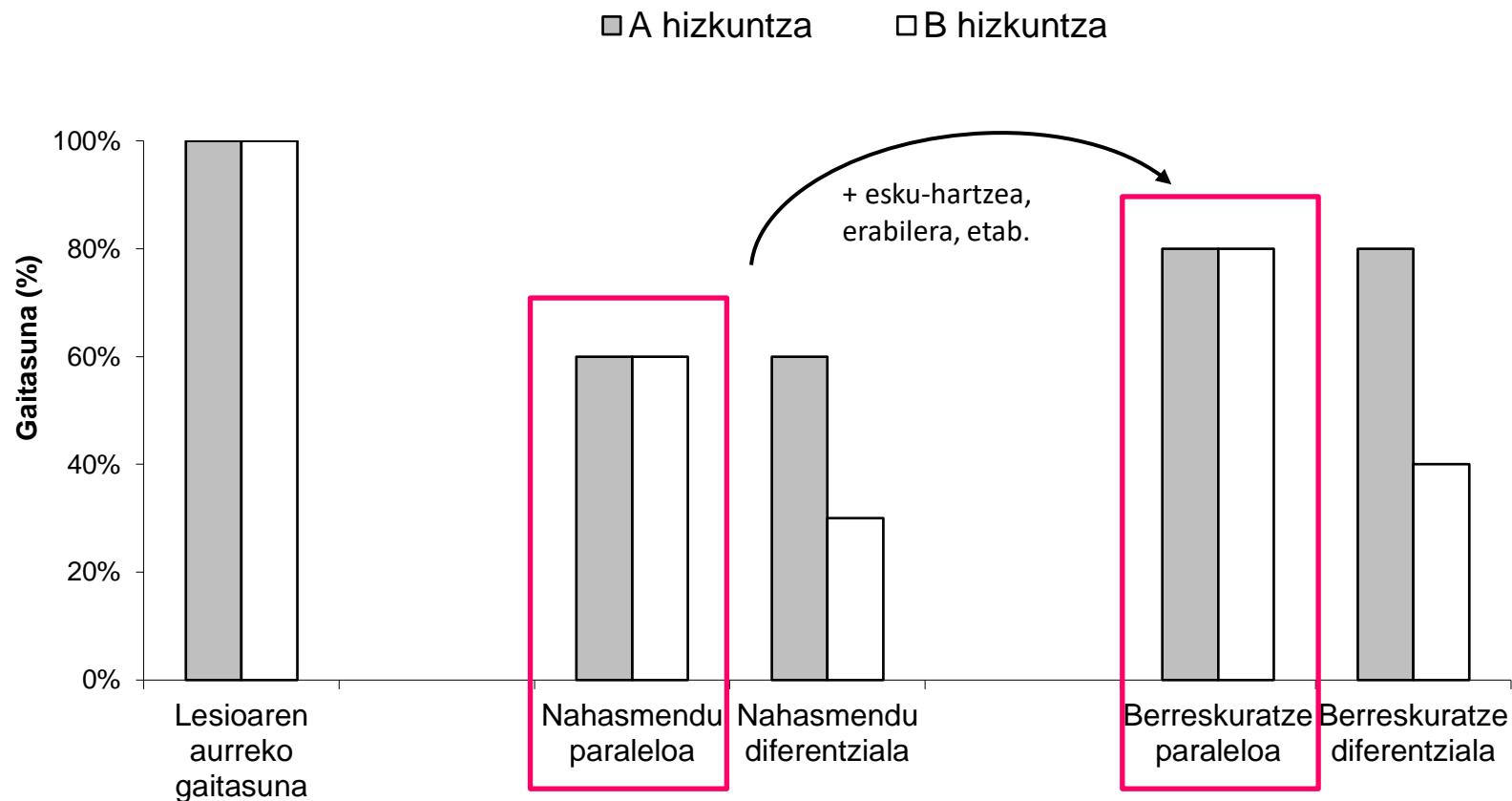
(Paradis, 2004; Verreyt et al. 2013)

Nahasmendu eta berreskuratze-eredu nagusiak

(Paradis, 2004; Verreyt et al. 2013)

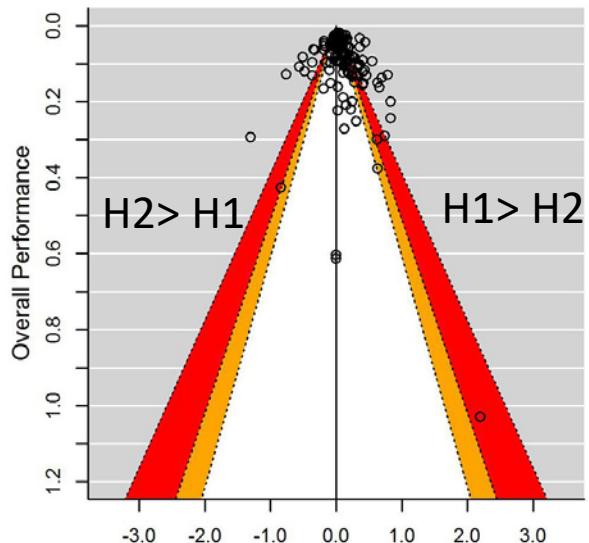
Nahasmendu eta berreskuratze-eredu nagusiak

(Paradis, 2004; Verreyt et al. 2013)

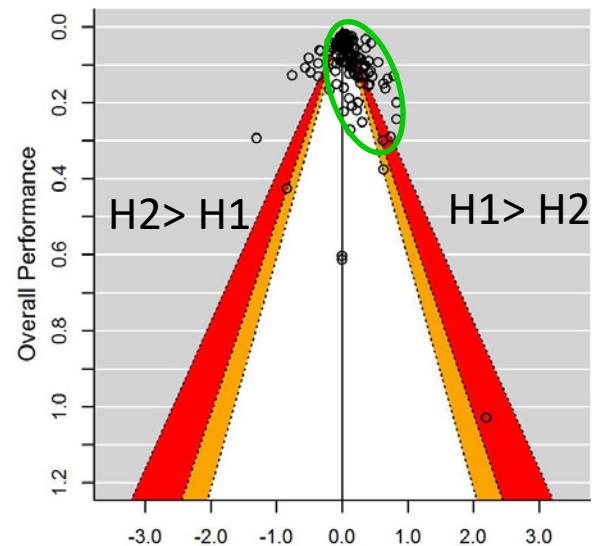
Nahasmendu-ereduez azken emaitzak

- Azken hamarkadetako ikerketetan (Kuzmina et al. 2019):

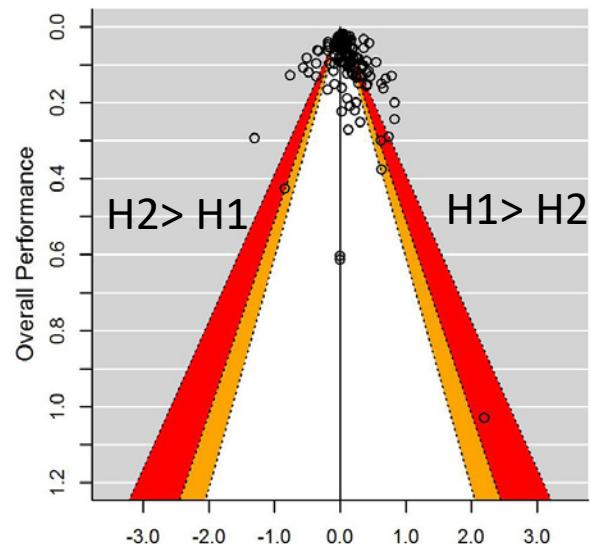
Nahasmendu-ereduez azken emaitzak

- Azken hamarkadetako ikerketetan (Kuzmina et al. 2019):
  - $H_1 \approx H_2$ (H_2g , < 7 urte)
  - $H_1 > H_2$ (H_2b > 7 urte)

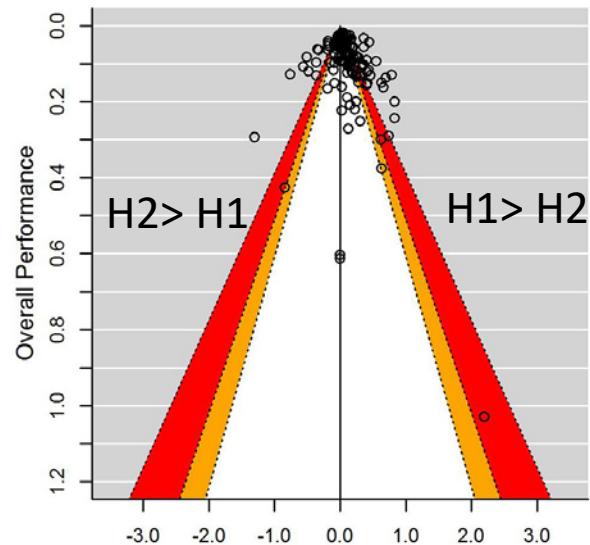
Nahasmendu-ereduez azken emaitzak

- Azken hamarkadetako ikerketetan (Kuzmina et al. 2019):
  - $H1 \approx H2$ ($H2g, < 7$ urte)
  - $H1 > H2$ ($H2b > 7$ urte)
  - Eragina duten aldagai nagusiak:
    - $H2$ ren jabekuntza adina
    - Lesioaren aurreko gaitasuna eta erabilera

Nahasmendu-ereduez azken emaitzak

- Azken hamarkadetako ikerketetan (Kuzmina et al. 2019):
  - $H_1 \approx H_2$ (H_2g , < 7 urte)
  - $H_1 > H_2$ (H_2b > 7 urte)
  - Eragina duten aldagai nagusiak:
    - H_2 ren jabekuntza adina
    - Lesioaren aurreko gaitasuna eta erabilera
- Elebidunengan afasia elebakarrengan baino arinagoa (Paplikar et al. 2019)

Eta berreskuratean?

- Hizkuntzak (des)berdin berreskura daitezke, honako hauen arabera (Faroqi-Shah et al. 2010, Conner et al. 2018; Lerman et al. 2019):
  - Esku-hartzean erabilitako hizkuntza → **erabilera**
  - Erabiltzeko beharra/erabilgarritasuna eta inguruneko hizkuntza → **erabilera**
  - Lesioaren aurreko gaitasuna
  - Hizkuntzen egiturazko antzekotasunak
  - Afektibotasuna eta motibazioa

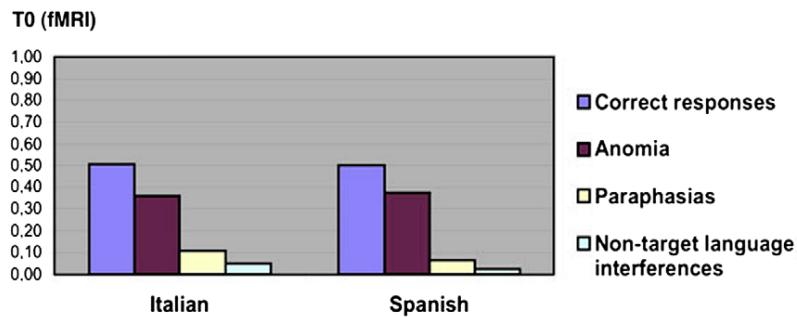
Esku-hartzearen eta erabileraren eragina

- JCR-ren kasua (Abutalebi et al. 2009):
  - H1 gatz - H2 it (>16)

Esku-hartzearen eta erabileraren eragina

- JCR-ren kasua (Abutalebi et al. 2009):
  - H1 gatz - H2 it (>16)

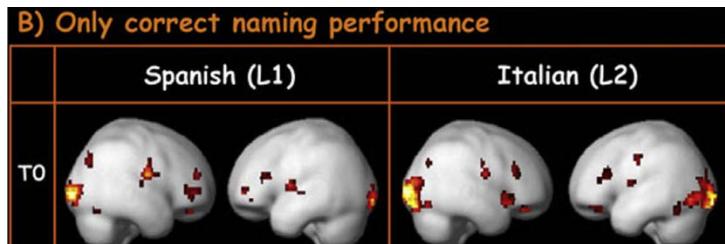
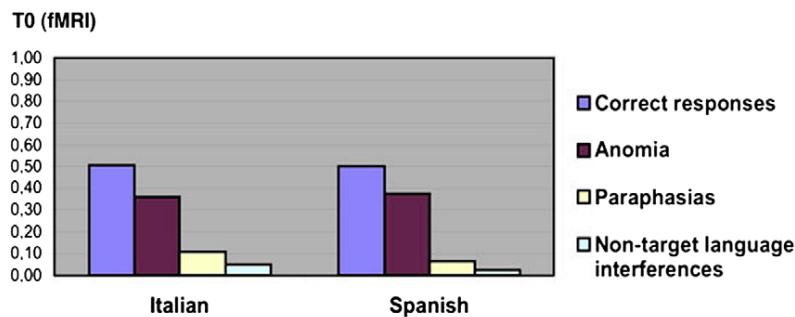
Aurretik (**H1 ≈ H2**)

Esku-hartzearen eta erabileraren eragina

- JCR-ren kasua (Abutalebi et al. 2009):
  - H1 gatz - H2 it (>16)

Aurretik (**H1 ≈ H2**)

Esku-hartzearen eta erabileraren eragina

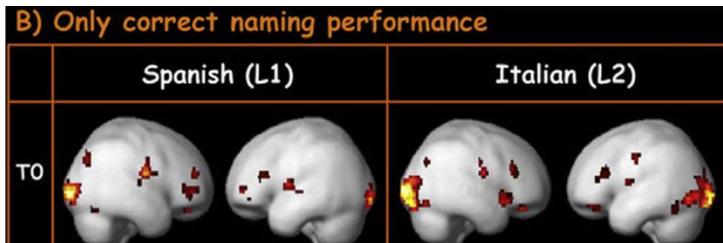
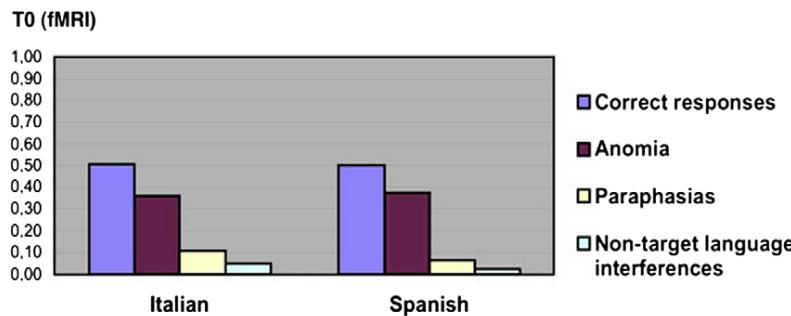
- JCR-ren kasua (Abutalebi et al. 2009):
  - H1 gatz - H2 it (>16)

Aurretik (**H1 ≈ H2**)

+ 5 hil.

esku-hartza italieraz, Italian bizi

Ondoren

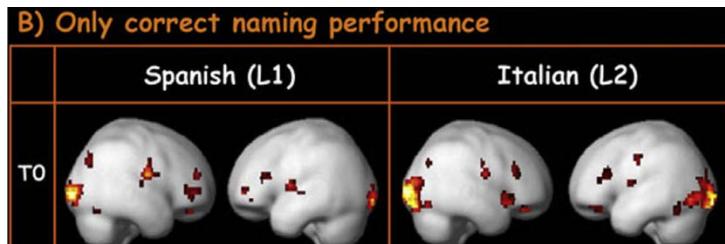
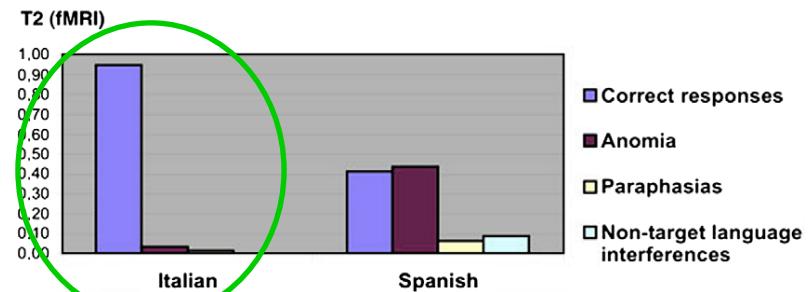
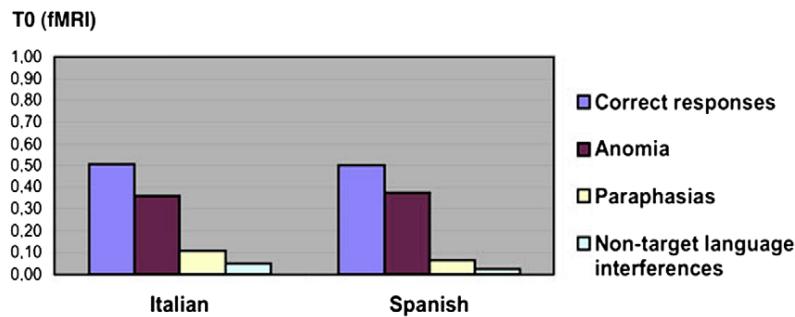
Esku-hartzearen eta erabileraren eragina

- JCR-ren kasua (Abutalebi et al. 2009):
  - H1 gatz - H2 it (>16)

Aurretik (**H1 ≈ H2**)

+ 5 hil.
esku-hartza italieraz, Italian bizi

Ondoren (**H2 > H1**)

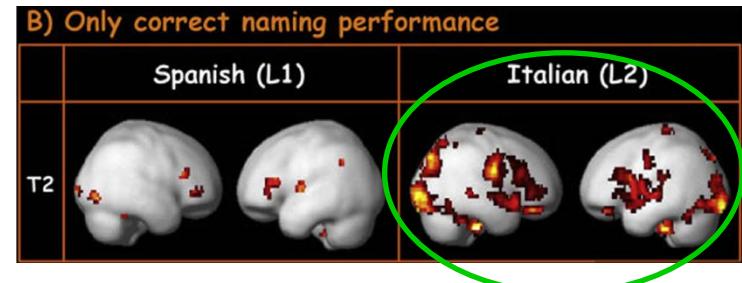
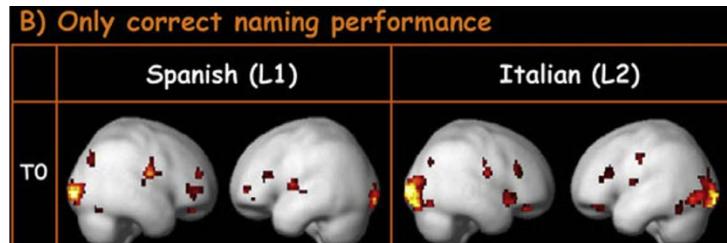
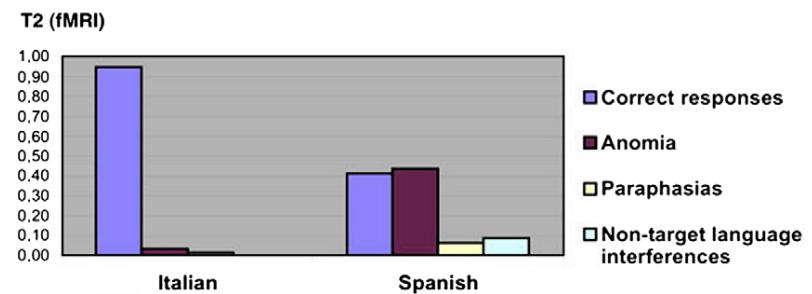
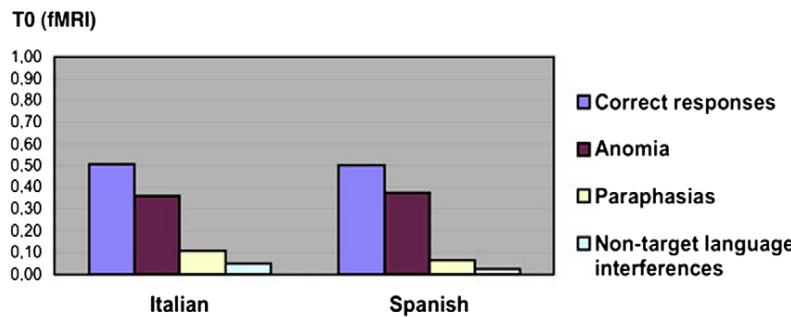
Esku-hartzearen eta erabileraren eragina

- JCR-ren kasua (Abutalebi et al. 2009):
  - H1 gatz - H2 it (>16)

Aurretik (**H1 ≈ H2**)

+ 5 hil.
esku-hartza italieraz, Italian bizi

Ondoren (**H2 > H1**)

Beraz, elebidunengan...

- Ezinbestekoa da **ebaluazioa** egitea:
  - hizkuntza guzietan (Paradis & Libben, 1987; Erriondo, 1993)
- Ezinbestekoa da **esku-hartzea** egitea:
  - hizkuntza guztiak aintzat hartuta
  - pazienteen nahi/beharrak aintzat hartuta
- Euskal afasiadunen azterketa garrantzitsua
(Erriondo, 1993; Adrover-Roig et al. 2011; Pourquié, 2011; Munarriz, 2015; Arantzeta, 2017)
  - i. Euskaldun guztiak elebidunak edo eleanitzunak direlako
  - ii. Ez-indoeuroparra delako

Zenbait datu afasiaz

Muñoz Lopetegi, 2018

- Afasia gehienak iktusen ondorio
- Iktusen % 30 inguruk afasia eragiten du.

- Buruko traumatismoak
- Tumoreak
- Dementziak
- ...

Zenbait datu afasiaz

Muñoz Lopetegi, 2018

- Afasia gehienak iktusen ondorio
- Iktusen % 30 inguruk afasia eragiten du.
- Urtero 1200 iktus Gipuzkoan
- 2018/11an 2252 paziente *afasia* diagnostikoarekin Donostia Ospitalean
  - % 8k euskara “lehentasuna”

- Buruko traumatismoak
- Tumoreak
- Dementziak
- ...

Zenbait datu euskaldunen ebaluazioaz

- Villanueva (2019)
  - Ebaluazio-tresnen ezagutza eta erabilera:
    - Ipar ≠ Hego → EH osorako test bat garatzeko beharra
    - Test gehienak **zaharkituak**
    - Hizkuntza-kontzientzia: pazienteen ohitura linguistikoak arakatzen dira.
  - % 79k testak **erdaraz soilik** (% 62 harreman klinikoan bi hizkuntzak)
  - Euskarazko ebaluaziorako tresnak: **norbere itzulpena edo ebaluazio informala** (% 83) → ebaluazioaren kalitatea ez dago bermatua
  - Profesionalek afasia euskaraz aztertzeko test estandarizatu gehiagoren beharra nabarmendu (tartean CAT).

Afasiadun euskaldunak ebaluatzeko tresna batzen premia (cf. Villanueva, 2019)

Aterabide bat: euskal CAT

- EH osorako baliagarria
- Euskararen **ezaugarri tipologikoak, soziolinguistikoak eta aldagai psikolinguistikoak kontrolatuta**

The Collaboration of Aphasia Trialists

<http://www.aphasiatrials.org/>

→ Hizkuntzalari, soziolinguista, klinikari,... **DIZIPLINARTEKO SAREA**

Working groups:

WG2: Assessment and Outcomes

WG3: Prognosis and Predictors

WG4: Effectiveness of Interventions

WG5: Societal Impact and Reintegration

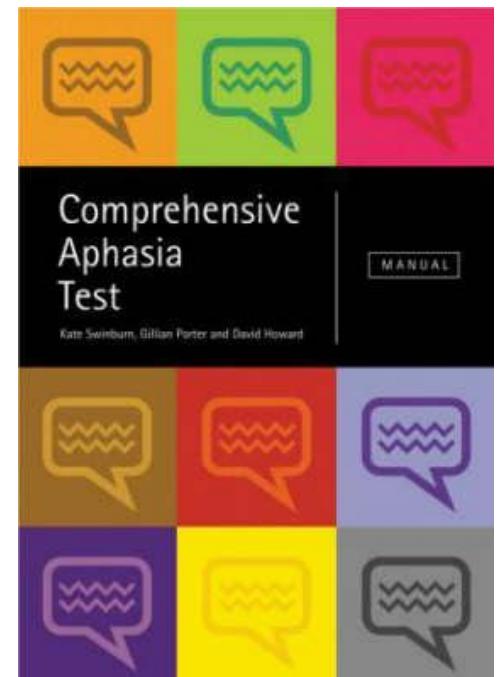

CAT= *Comprehensive Aphasia Test*

Jatorrizkoa: ingelesez (Swinburn, Porter & Howard, 2005)

Orain 26 herri/hizkuntza: alemana, arabiera

(Maroko), errusiera, **euskara**, finlandiera, frantsesa, gaztelania, greko estandarra, hungariera, irlandera, islandiera, italiera, katalana, kroaziera, letoniera, lituaniera, malaisiera, maltera, norvegiera, portugesa, punjabia, serbiera, esloveniera, suediera, turkiera eta Zireko greko.

CAT= *Comprehensive Aphasia Test*

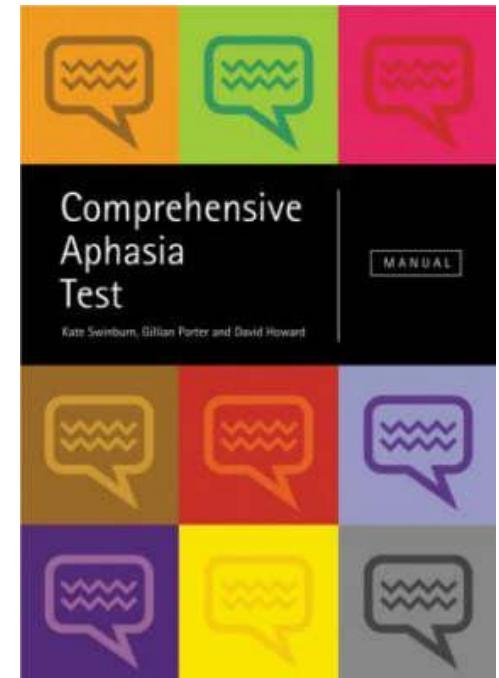
Jatorrizkoa: ingelesez (Swinburn, Porter & Howard, 2005)

Orain 26 herri/hizkuntza: alemana, arabiera

(Maroko), errusiera, **euskara**, finlandiera, frantsesa, gaztelania, greko estandarra, hungariera, irlandera, islandiera, italiera, katalana, kroaziera, letoniera, lituaniera, malaisiera, maltera, norvegiera, portugesa, punjabia, serbiera, esloveniera, suediera, turkiera eta Zireko greko.

HELBURU NAGUSIAK :

1. Afasia **hainbat hizkuntzatan** konparatzea
2. Afasiadun **elebidunak** aztertzea (*Multilingual Aphasia Project*)
3. Afasia **ikerketa eta tratamendua** laguntzea

Euskal egokitzapena

- Guztira 34 azpitest
  - 3 atal nagusi: atal kognitiboa, hizkuntzaren azterketa eta desgaitasun-galdetegia (AIQ)

Euskal egokitzapena

- Guztira 34 azpitest
  - 3 atal nagusi: atal kognitiboa, hizkuntzaren azterketa eta desgaitasun-galdetegia (AIQ)
  - **egokitzapena : 19 azpitest**

CAT	Azpistema	Itzulpena/ egokitzapena
Hizkuntzaren azterketa	7	Hitzak ahoz ulertzea
	8	Hitzak idatziz ulertzea
	9	Esaldiak ahoz ulertzea
	10	Esaldiak idatziz ulertzea
	11	Paragrafoa ahoz ulertzea
	12	Hitzak errepikatzea
	13	Hitz konplexuak errepikatzea
	14	Ez-hitzak errepikatzea
	15	Zenbaki zerrendak errepikatzea
	16	Esaldiak errepikatzea
	17	Gauzak izendatzea
	18	Ekintzak izendatzea
	19	Irudi bat ahoz deskribatzea
	20	Hitzak irakurtzea
	21	Hitz konplexuak irakurtzea
	22	Funtzio-hitzak irakurtzea
	23	Ez-hitzak irakurtzea
	24	Kopiatzea
	25	Irudien izenak idaztea
	26	Diktaketa
	27	Irudi bat idatziz deskribatzea

Euskal egokitzapena

- Guztira 34 azpitest
  - 3 atal nagusi: atal kognitiboa, hizkuntzaren azterketa eta desgaitasun-galdetegia (AIQ)
  - **egokitzapena : 19 azpitest**
- Materiala: hitzak **euskara batuan = 286**

CAT	Azpistema	Itzulpena/ egokitzapena
Hizkuntzaren azterketa	7	Hitzak ahoz ulertzea
	8	Hitzak idatziz ulertzea
	9	Esaldiak ahoz ulertzea
	10	Esaldiak idatziz ulertzea
	11	Paragrafoa ahoz ulertzea
	12	Hitzak errepikatzea
	13	Hitz konplexuak errepikatzea
	14	Ez-hitzak errepikatzea
	15	Zenbaki zerrendak errepikatzea
	16	Esaldiak errepikatzea
	17	Gauzak izendatzea
	18	Ekintzak izendatzea
	19	Irudi bat ahoz deskribatzea
	20	Hitzak irakurtzea
	21	Hitz konplexuak irakurtzea
	22	Funtzio-hitzak irakurtzea
	23	Ez-hitzak irakurtzea
	24	Kopiatzea
	25	Irudien izenak idaztea
	26	Diktaketa
	27	Irudi bat idatziz deskribatzea

Euskal egokitzapena

- Guztira 34 azpitest
  - 3 atal nagusi: atal kognitiboa, hizkuntzaren azterketa eta desgaitasun-galdetegia (AIQ)
  - **egokitzapena : 19 azpitest**
- Materiala: hitzak **euskara batuan = 286**

ITZULTZEA EZ DA NAHKOA...

CAT	Azpistema	Itzulpena/ egokitzapena
	7	Hitzak ahoz ulertzea
	8	Hitzak idatziz ulertzea
Hizkuntzaren azterketa	9	Esaldiak ahoz ulertzea
	10	Esaldiak idatziz ulertzea
	11	Paragrafoa ahoz ulertzea
	12	Hitzak errepikatzea
	13	Hitz konplexuak errepikatzea
	14	Ez-hitzak errepikatzea
	15	Zenbaki zerrendak errepikatzea
	16	Esaldiak errepikatzea
	17	Gauzak izendatzea
	18	Ekintzak izendatzea
	19	Irudi bat ahoz deskribatzea
	20	Hitzak irakurtzea
	21	Hitz konplexuak irakurtzea
	22	Funtzio-hitzak irakurtzea
	23	Ez-hitzak irakurtzea
	24	Kopiatzea
	25	Irudien izenak idaztea
	26	Diktaketa
	27	Irudi bat idatziz deskribatzea

Aintzat hartzekoak

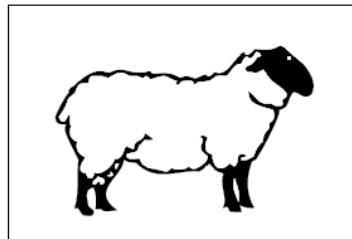
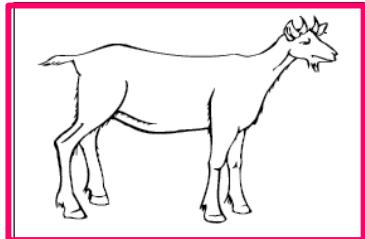
- **Aldagai linguistikoak:**
  - fonologia, lexikoa, morfosintaxia
- **Aldagai psikolinguistikoak:**
  - hitzen maiztasuna (EHME, Josu Landa)
  - hitzen luzera
  - hitzen irudikagarritasuna (Rofes et al. 2018)
    - 43 euskaldunen datuak (Munarriz & Pourquié, 2017)
- **Ezaugarri soziolinguistikoak:**
  - Euskalki ≠ eta euskara batuaren ezagutza-maila ≠
  - Euskararen estatusa ≠ → kale-erabilera % ≠

FONOLOGIA/LEXIKOA: hitzak ahoz/idatziz ulertzea (7. eta 8. azpitestak)

Erronkak & erabakiak

*Itzulpena

- “goat” → ahuntza

goat

sheep

coat

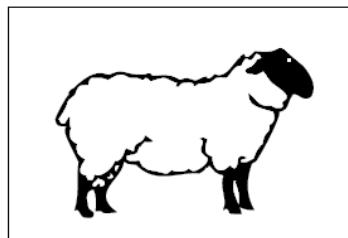
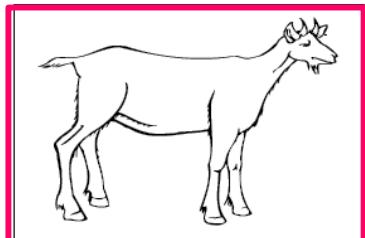
dress

FONOLOGIA/LEXIKOA: hitzak ahoz/idatziz ulertzea (7. eta 8. azpitestak)

Erronkak & erabakiak

*Itzulpena

- “goat” → ahuntza

goat/ahuntza ❌

sheep/ardia

coat/beroki ❌

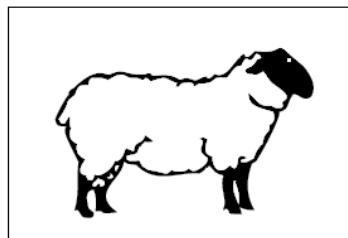
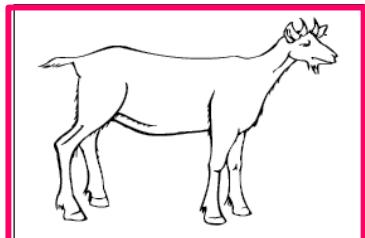
dress/soineko

FONOLOGIA/LEXIKOA: hitzak ahoz/idatziz ulertzea (7. eta 8. azpitestak)

Erronkak & erabakiak

*Itzulpena

- “goat” → ahuntza

goat/ahuntza ❌

sheep/ardia

coat/beroki ❌

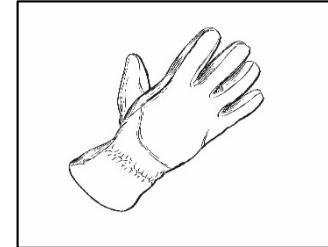
dress/soineko

Egokitzapena:

- “txano”

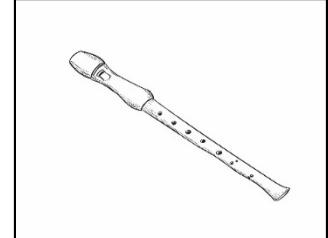
txano ✓

eskularru

txalo ✓

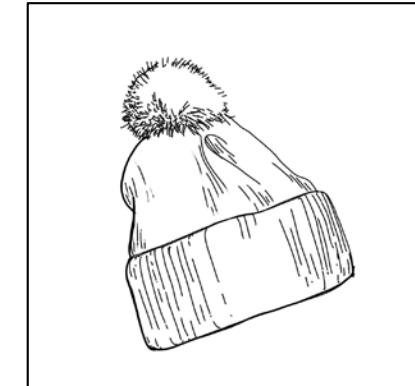
txirula

Irudien baliagarritasunaren 1. azterketa (I)

- CATs sareko irizpideak:
  - > **% 85 adostasuna** lortu behar, baina....

Adibidez: xede-hitza (*target*): “txano”

Erantzuna	Kodea	/38	%
TXANOA	XEDE	14	%36,84
xanoa	XEDE-FON	1	%2,63
ez dakit nola esaten den	EDKN	1	%2,63
txoyua, xana	beste	2	%5,26
gorroa, boneta, neguko zapela, txapela, burukoa	SIN	20	%52,63

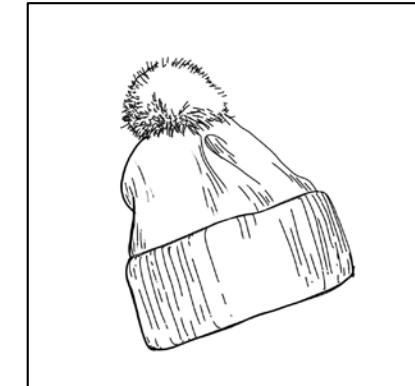

Irudien baliagarritasunaren 1. azterketa (I)

- CATs sareko irizpideak:
  - > **% 85 adostasuna** lortu behar, baina....

Adibidez: xede-hitza (*target*): “txano”

Erantzuna	Kodea	/38	%
TXANOA	XEDE	14	%36,84
xanoa	XEDE-FON	1	%2,63
ez dakit nola esaten den	EDKN	1	%2,63
txoyua, xana	beste	2	%5,26
gorroa, boneta, neguko zapela, txapela, burukoa	SIN	20	%52,63

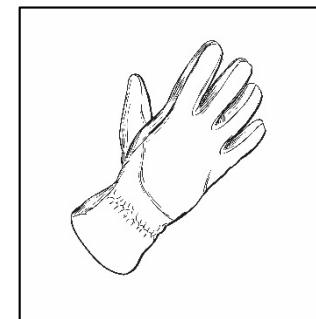

Emaitzen azterketan malgutasuna?

Adb. ***txano*** (7. hitzak ahoz ezagutzea)

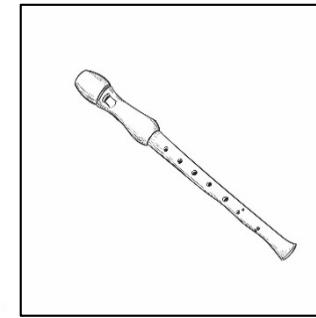
✓ Txano

✓ Eskularru

✓ Txalo

✓ Txirula

Emaitzen azterketan malgutasuna?

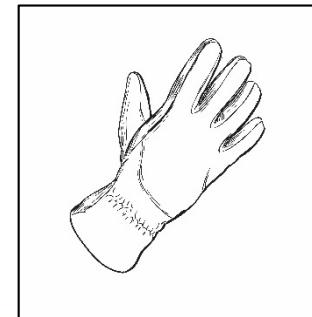
Adb. ***txano*** (7. hitzak ahoz ezagutzea)

Txano

xano

gorroa, boneta, neguko zapela, txapela, burukoa

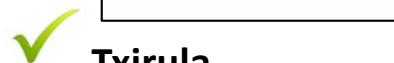
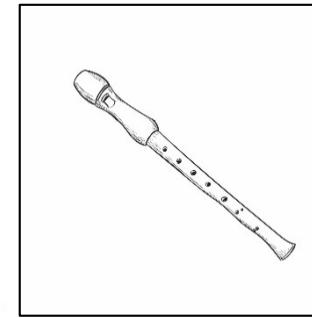
Eskularru

Eskularria, eskunarraua, eskümantxüa
Guante

Txalo

Esku zarta

Txitxula

Xirula, txülüla,

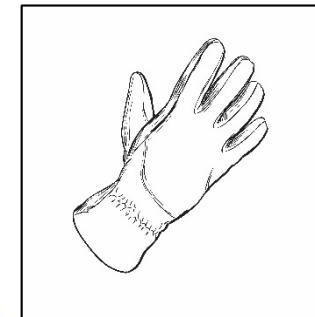
Txitxua (ziztue...), flauta (fluta...),

Emaitzen azterketan malgutasuna?

Adb. ***txano*** (7. hitzak ahoz ezagutzea)

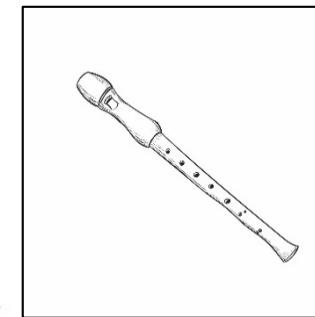
- ✓ Txano
- ✗ xano
- ✗ gorroa, boneta, neguko zapela, txapela, burukoa

- ✓ Eskularru
- Eskularria, eskunarraua, eskümantxüa
- Guante

- ✓ Txalo
- ✗ Esku zarta

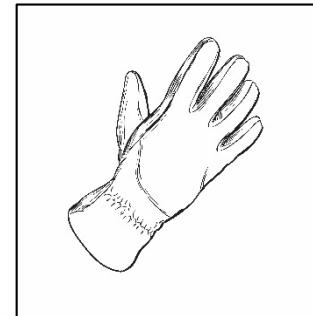
- ✓ Txirula
- Xirula, txülüla,
- Txitxua (ziztue...), flauta (fluta...),

Emaitzen azterketan malgutasuna?

Adb. ***txano*** (7. hitzak ahoz ezagutzea)

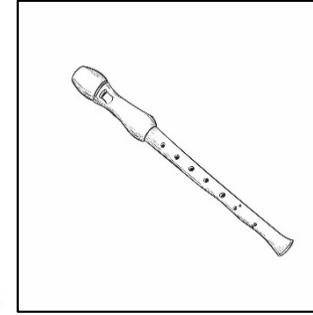
- ✓ Txano
- ✗ xano
- ✗ gorroa, boneta, neguko zapela, txapela, burukoa

- ✓ Eskularru
- ✓ Eskularria, eskunarraua, eskümantxüa
- ✓ Guante

- ✓ Txalo
- ✗ Esku zarta

- ✓ Txirula
- ✓ Xirula, txülüla,
- ✓ Txistua (ziztue...), flauta (fluta...),

Behin-behineko emaitzak

Adb. 7. ariketako itemak

I. Fasea: irudiak izendatzea (2 galdelegi)

Zk	Xede-hitz	FONO	SEM	Ez-erlazionatua
P	txanoa	txaloa	eskularrua	Txirula
1	ogia	hobia	gazta, gasn pala	
2	sarea	barea	arrantzalea	dortoka, dordoka
3	karta	tarta	dadoa	txokolatea
4	egurra(bis)	hezurra	zuhaitza	txakurra, zakurra, xakurra
5	gezia	gerria	ezpata	lepoa
6	hesia	herria	zubia, zübi	basoa
7	bota	nota	zapata	pianoa
8	hortza	hartza	ezpaina	azeria, axeria
9	euria	eulia	eguzkia	erlea
10	artoa	ardoa	garia	kopa
11	hontza	ontzi	arranoa	plater
12	harria	haria	mendia	botoia
13	lima	luma, lüm:	aizturrak	moko
14	lakua	zakua	erreka	saskia/otarra
15	iparra	ilarra	mapa	azenarioa
16	ura	hurra	pitxerra	gaztaina
17	gatza	gasa	tipula	zartagina
18	adarra	aparra	hostoa	xaboia
19	erratza	orratza	sukaldea, siartilea	
20	eskua	eskia	oina	patina

Behin-behineko emaitzak

Adb. 7. ariketako itemak

I. Fasea: irudiak izendatzea (2 galdelegi) → II. Fasea: irudiak ezagutzea (galdelegi 1)

Zk	Xede-hitz	FONO	SEM	Ez-erlazionatua
P	txanoa	txaloa	eskularrua	Txirula
1	ogia	hobia	gazta, gasn pala	
2	sarea	barea	arrantzalea dortoka, dordoka	
3	karta	tarta	dadoa	txokolatea
4	egurra(bis)	hezurra	zuhaitza	txakurra, zakurra, xakurra
5	gezia	gerria	ezpata	lepoa
6	hesia	herria	zubia, zübi	basoa
7	bota	nota	zapata	pianoa
8	hortza	hartza	ezpaina	azeria, axeria
9	euria	eulia	eguzkia	erlea
10	artoa	ardoa	garia	kopa
11	hontza	ontzi	arranoa	plater
12	harria	haria	mendia	botoia
13	lima	luma, lüm:	aizturrak	moko
14	lakua	zakua	erreka	saskia/otarra
15	iparra	ilarra	mapa	azenarioa
16	ura	hurra	pitxerra	gaztaina
17	gatza	gasa	tipula	zartagina
18	adarra	aparra	hostoa	xaboya
19	erratza	orratza	sukaldea, siartilea	
20	eskua	eskia	oina	patina

Zk	Xede-hitz	FONO		NUMBER	SEM	Ez-erlazionatua
P	txanoa	txaloa		n/l	M1	eskularrua
1	ogia	hobia	g/b	M2	gazta, gasn pala	
2	sarea	barea	s/b	I3	arrantzalea	dortoka, do
3	karta	tarta	k/t	I1	dadoa	txokolatea
4	egurra(bis)	hezurra	g/z	M3	zuhaitza	txakurra, za
5	gezia	gerria	z/rr	M2	ezpata	lepoa
6	hesia	herria	s/rr	M2	zubia, zübi	basoa
7	bota	nota	b/n	I2	zapata	pianoa
8	hortza	hartza	o/a	I1	ezpaina	azeria, axei
9	euria	eulia	r/l	M1	eguzkia	erlea
10	artoa	ardoa	t/d	M1	garia	kopa
11	hontza	ontzi	a/i		arranoa	plater
12	harria	haria	rr/r	M1	mendia	botoia
13	lima	luma, lüm:	i/u	F1	aizturrak	moko
14	lakua	zakua	l/z		erreka	saskia/otari
15	iparra	ilarra	p/l	M2	mapa	azenarioa
16	ura	hurra	r/rr	M1	pitxerra	gaztaina
17	gatza	gasa	tz/s	M2	tipula	zartagina
18	adarra	aparra	d/p	M2	hostoa	xaboya
19	erratza	orratza	e/o	M1	sukaldea, siartilea	
20	eskua	eskia	u/i	M1	oina	patina

Behin-behineko emaitzak

Adb. 7. ariketako itemak

I. Fasea: irudiak izendatzea (2 galdelegi) → II. Fasea: irudiak ezagutzea (galdelegi 1)

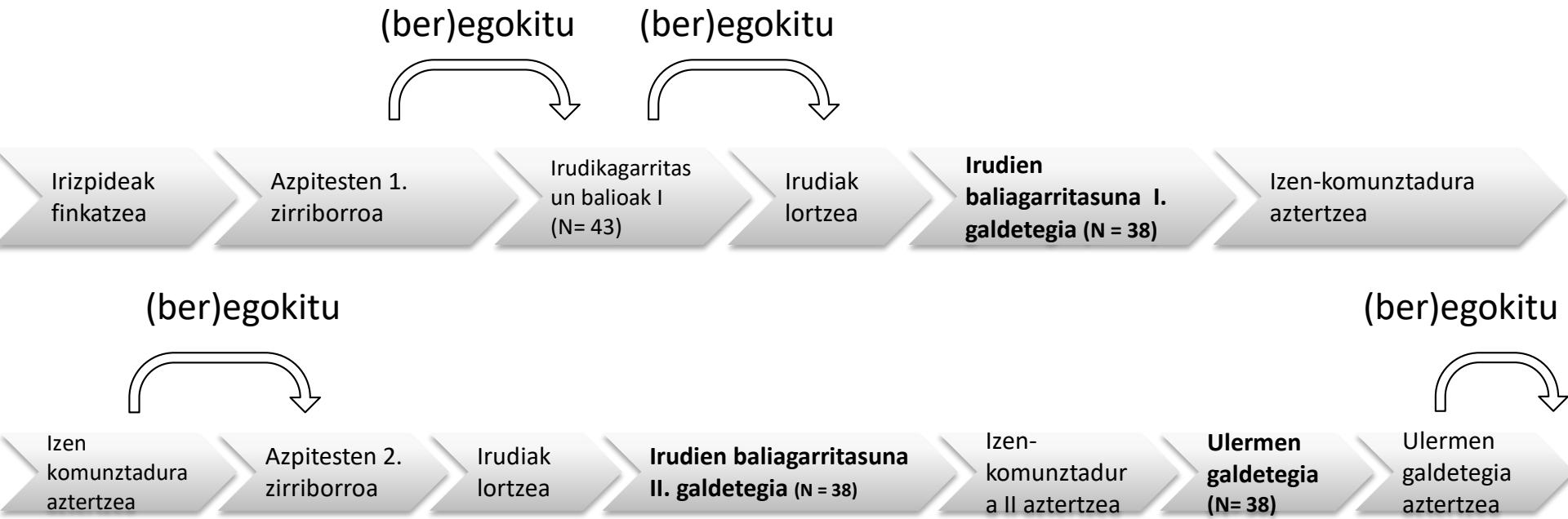

Zk	Xede-hitz	FONO	SEM	Ez-erlazionatua
P	txanoa	txaloa	eskularrua	Txirula
1	ogia	hobia	gazta, gasn pala	
2	sarea	barea	arrantzalea dortoka, dordoka	
3	karta	tarta	dadoa	txokolatea
4	egurra(bis)	hezurra	zuhaitza	txakurra, zakurra, xakurra
5	gezia	gerria	ezpata	lepoa
6	hesia	herria	zubia, zübi	basoa
7	bota	nota	zapata	pianoa
8	hortza	hartza	ezpaina	azeria, axeria
9	euria	eulia	eguzkia	erlea
10	artoa	ardoa	garia	kopa
11	hontza	ontzi	arranoa	plater
12	harria	haria	mendia	botoia
13	lima	luma, lüm:	aizturrak	moko
14	lakua	zakua	erreka	saskia/otarra
15	iparra	ilarra	mapa	azenarioa
16	ura	hurra	pitxerra	gaztaina
17	gatza	gasa	tipula	zartagina
18	adarra	aparra	hostoa	xaboya
19	erratza	orratza	sukaldea, siartilea	
20	eskua	eskia	oina	patina

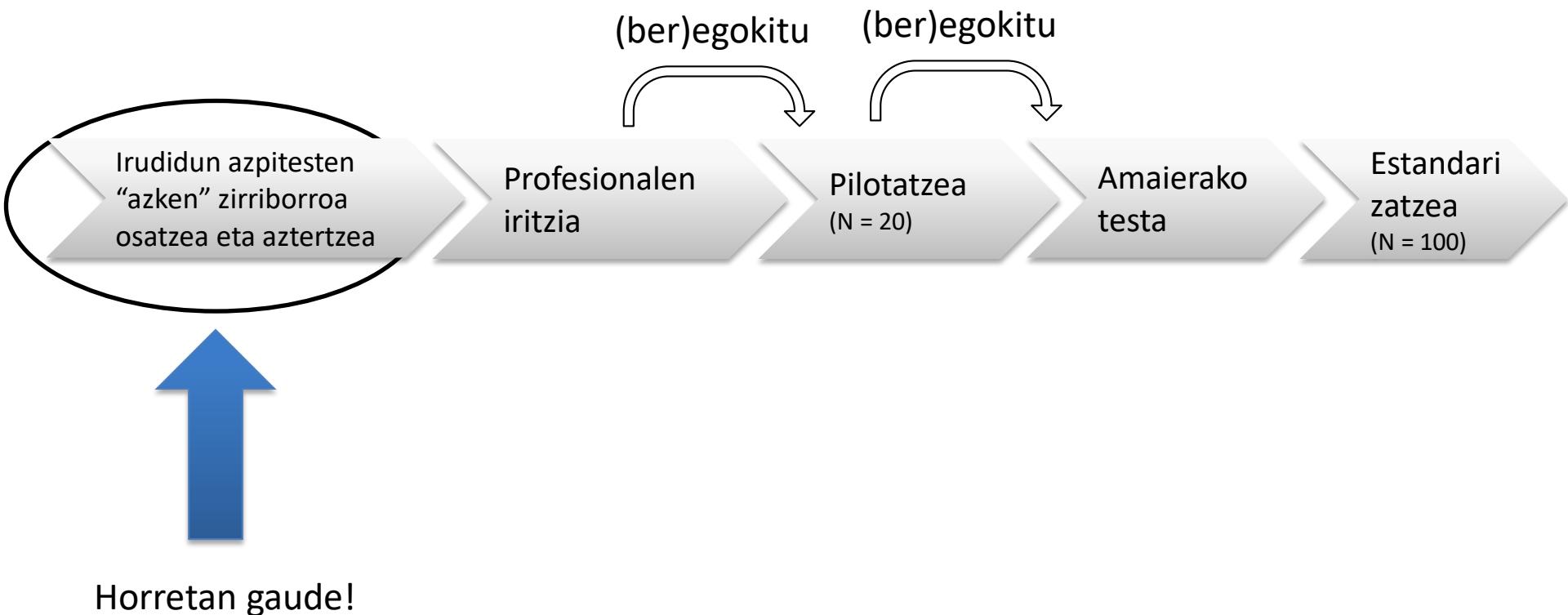
Zk	Xede-hitz	FONO		NUMBER	SEM	Ez-erlazionatua
P	txanoa	txaloa	n/l	M1	eskularrua	Txirula
1	ogia	hobia	g/b	M2	gazta, gasn pala	
2	sarea	barea	s/b	I3	arrantzalea dortoka, do	
3	karta	tarta	k/t	I1	dadoa	txokolatea
4	egurra(bis)	hezurra	g/z	M3	zuhaitza	txakurra, za
5	gezia	gerria	z/rr	M2	ezpata	lepoa
6	hesia	herria	s/rr	M2	zubia, zübi	basoa
7	bota	nota	b/n	I2	zapata	pianoa
8	hortza	hartza	o/a	I1	ezpaina	azeria, axei
9	euria	eulia	r/l	M1	eguzkia	erlea
10	artoa	ardoa	t/d	M1	garia	kopa
11	hontza	ontzi	a/i		arranoa	plater
12	harria	haria	rr/r	M1	mendia	botoia
13	lima	luma, lüm:	i/u	F1	aizturrak	moko
14	lakua	zakua	l/z		erreka	saskia/otari
15	iparra	ilarra	p/l	M2	mapa	azenarioa
16	ura	hurra	r/rr	M1	pitxerra	gaztaina
17	gatza	gasa	tz/s	M2	tipula	zartagina
18	adarra	aparra	d/p	M2	hostoa	xaboya
19	erratza	orratza	e/o	M1	sukaldea, siartilea	
20	eskua	eskia	u/i	M1	oina	patina

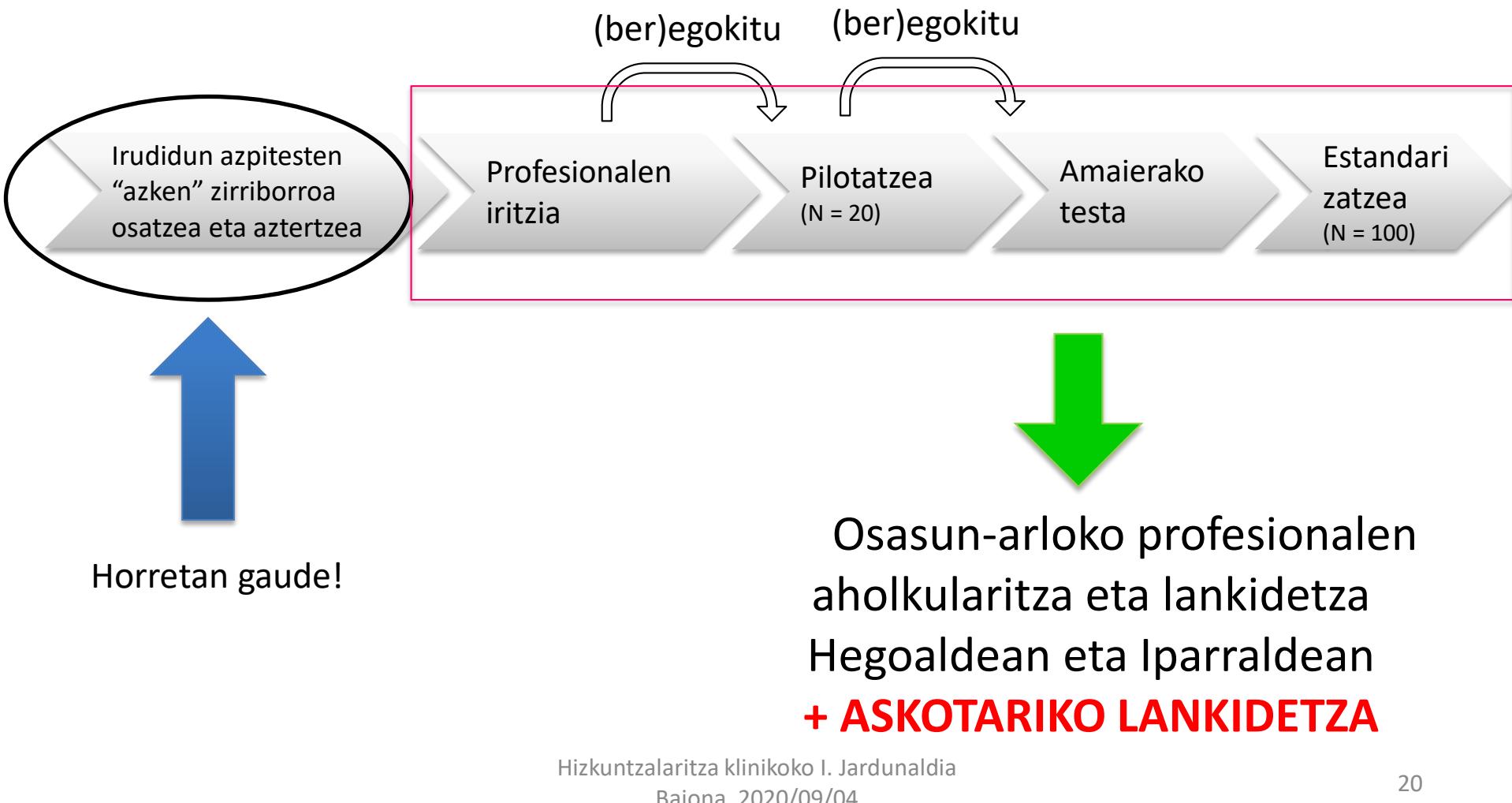
Emandako urratsak (2015-2020)

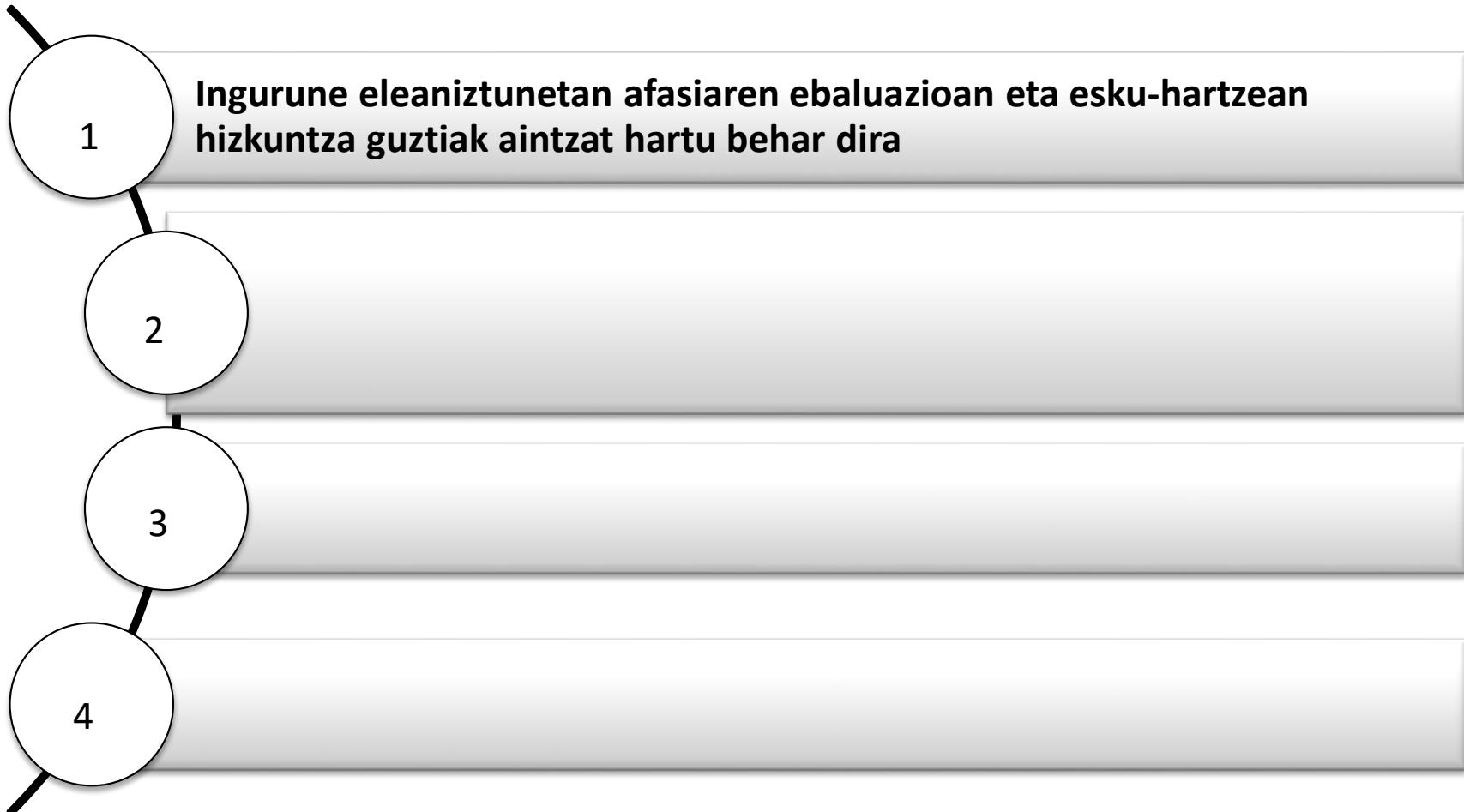
Etorkizuneko urratsak (2020 - ...)

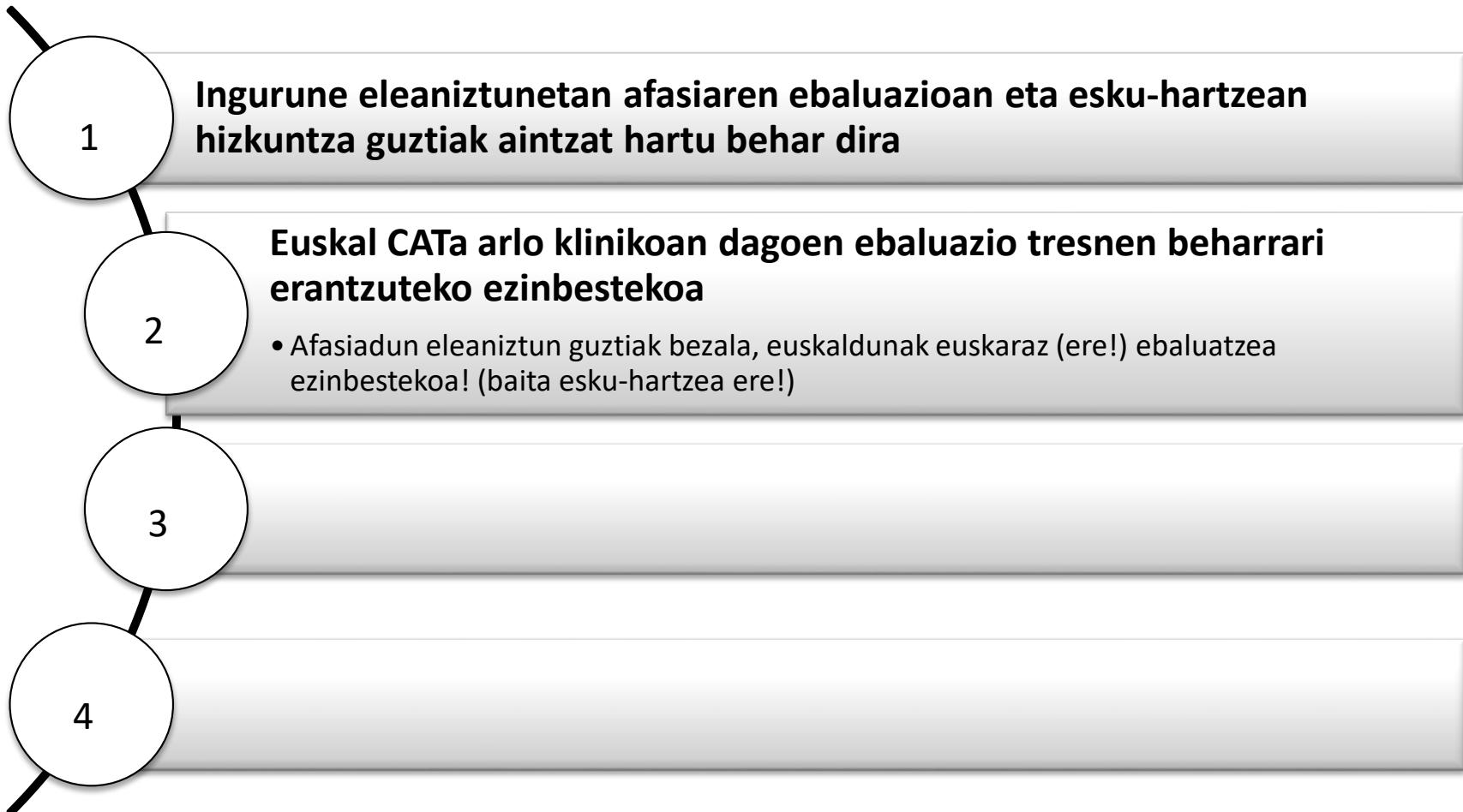
Etorkizuneko urratsak (2020 - ...)

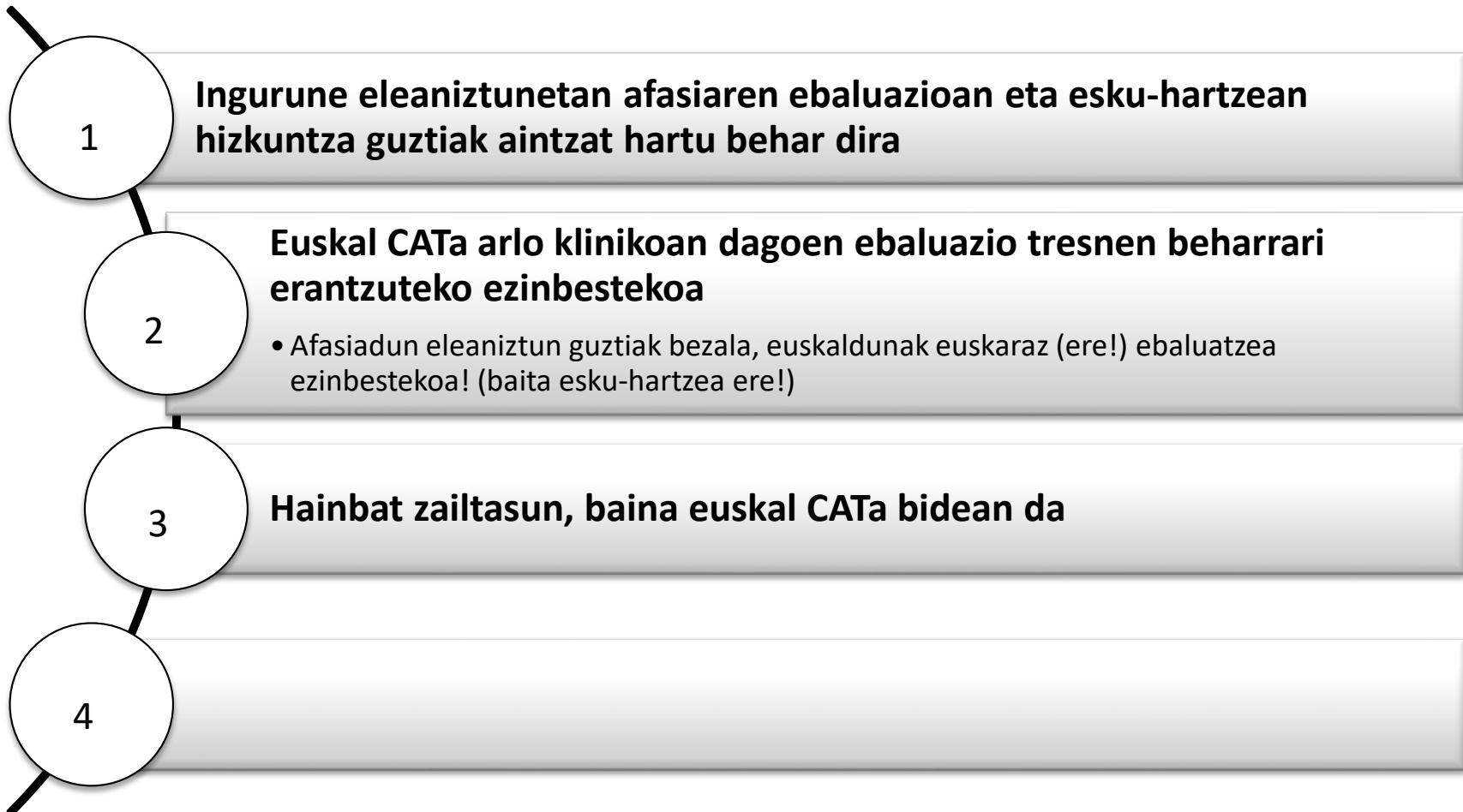
Ondorioak

Ondorioak

Ondorioak

Ondorioak

-
- 1 **Ingurune eleanitzunetan afasiaren ebaluazioan eta esku-hartzean hizkuntza guztiak aintzat hartu behar dira**
  - 2 **Euskal CATa arlo klinikoan dagoen ebaluazio tresnen beharrari erantzuteko ezinbestekoa**
    - Afasiadun eleanitzun guztiak bezala, euskaldunak euskaraz (ere!) ebaluatzea ezinbestekoa! (baita esku-hartza ere!)
  - 3 **Hainbat zailtasun, baina euskal CATa bidean da**
  - 4 **EH osoko gaixo afasiadunentzat, osasun-arloko askotariko profesionalentzat (neuropsikologo, logopeda, etab.) eta ikertzaileentzat baliagarria izango da.**

Eskerrik asko!

Galdera-iruzkinik?

Amaia Munarriz-Ibarrola
amaia.munarriz@ehu.eus

Marie Pourquié

Eskerrak

COST Action IS1208, Eusko Jaurlaritza (IT983-16) eta Tavistock Trust for Aphasia [UK].
Parte-hartzaileei, Elise Fourrageat-ri, Nahia Daguerre-ri eta Mari-José Ezeizabarrena-ri